

Nr 387.

Av herr **Bäckström m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:t proposition, nr 127, angående folktandvård.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 127 angående folktandvård föreslås, att tandvårdsavgifter för barn i åldern 3 till 15 år, vilka anmälts till regelbundet deltagande i folktandvård, skola utgå med 5 kronor för barn och år. För fall, där två eller flera barn tillhörande samma familj äro anmälda till tandvård samtidigt, skall emellertid gälla, att de årliga avgifterna för andra och tredje barnet nedsättas till 3 respektive 2 kronor samt att för ytterligare barn inga avgifter må uttagas.

För dessa barnens tandvårdsavgifter äro primärkommunerna ansvariga inför landstinget. Kommunerna äga dock från avgift befria samtliga barn eller ock allenast obemedlade och mindre bemedlade barn.

Enligt en uppfattning, som alltmera vinner utbredning, böra samhällets åtgärder för barnens undervisning, fostran och hälsovård, så långt möjligt är, vara avgiftsfria, och en särskilt för ambitiösa familjeförsörjare kränkande behovsprövning undvikas. Statsmakterna hava på olika sätt sökt stödja dem, som hava barn att försörja. Det sker bl. a. genom skatteavdrag och i vissa fall genom barntillägg till lönen. Båda dessa vägar äro dock föga framkomliga. Alltmera börjar det inses, att den bäst framkomliga vägen är, att samhällets åtgärder för barnens undervisning, fostran och hälsovård göras avgiftsfria för alla och att kostnaderna komma på debetsedlarna, varigenom även barnlösa medborgare få betala sin andel i kostnaderna för det uppväxande släktets vård och fostran.

Det synes oss därför högeligen önskvärt, att de föreslagna tandvårdsavgifterna för barn sänkas. Vi föreslå därför, att avgiften för barn och år fastställas till 3 kronor, och att för fall, där två eller flera barn av samma familj åtnjuta tandvård, avgiften för andra barnet är 2 kronor och att för ytterligare barn ingen avgift uttages. Härigenom skulle vinnas, att behovsprövning för befrielse från avgift mindre ofta skulle behöva förekomma. Det är också att hoppas, att allt flera kommuner skulle helt ikläda sig kostnaderna för barnens tandvård, i varje fall skulle de kommuner, som önska en sådan anordning, icke behöva avskräckas av kostnaderna. Det kan här påpekas, att 1928 års sakkunniga ansett en tandvårdsavgift av 1 krona per barn och år vara maximum.

Följden av den av oss föreslagna avgiftssänkningen torde bliva, att medelavgiften per behandlat barn bör beräknas till kronor 1:75 i stället för av Kungl. Maj:t beräknade 3 kronor. För en tandpoliklinik med 800 barn skulle därför inflyta i avgifter allenast 1,400 kronor i stället för i propositionen beräknade 2,400 kronor. Vi ha därför tänkt oss, att statens bidrag till avlöning av distriktstandläkaren skulle höjas från 3,000 till 4,000 kronor. Li-

kaledes hava vi tänkt oss, att för stad, som icke deltager i landsting, statsbidraget för behandlat barn höjes från 4 till 5 kronor. Totala merkostnaden för staten, sedan folktandvården helt utbyggt, blir visserligen så pass stor som 900,000 kronor för hela riket. Men då de av oss föreslagna avgiftssänkningarna komma att medföra en villigare anslutning till den allmänna folktandvården och mycket obehag undvikes för vissa familjeförsörjare, hava vi vågat framföra dessa tankar. Kungl. Maj:ts förslag är ju i alla avseenden synnerligen förtjänstfullt. Vår åsikt är dock, att barnens tandvård bör vara avgiftsfri, vilket mål i rätt stor utsträckning torde kunna vinnas på de av oss föreslagna vägarna. Med anledning av det anförda få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring beträffade tandvårdsavgifterna för barn, som anmälts till regelbundet deltagande i folktandvård, att avgiften för barn och år fastställes till 3 kronor, att för fall, där två eller flera barn av samma familj åtnjuta tandvård, avgiften för andra barnet är 2 kronor, att för ytterligare barn ingen avgift uttages samt att statens bidrag till folktandvården till följd härav måtte höjas i enlighet med vad vi ovan föreslagit.

Stockholm den 15 mars 1938.

Axel Bäckström.

O. E. Sandberg.

E. Oskar Åkerström.
